

Interesujące rośliny naczyniowe Wielkopolski i terenów przyległych

ANETA CZARNA

CZARNA, A. 2023. Interesting vascular plants of the Wielkopolska region and adjacent areas *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 28(2): 119–134. Kraków. e-ISSN 2449-8890, ISSN 1640-629X.

ABSTRACT: The paper presents results of floristic research conducted in 2005–2023 in the Wielkopolska region and adjacent areas. For each species, the plant life-form and habitat are given as well as locality on a grid of basic ATPOL squares (1 km). The presented list of vascular plants consists of 170 taxa. The fate of one of them is described: *Pyrus ×myloslavensis*, which was new to science. The list includes 8 species new to Poland, 37 new to Wielkopolska, and 6 species of increasingly widespread kenophytes.

KEY WORDS: ATPOL, distribution, vascular plants, Wielkopolska

A. Czarna, Katedra Botaniki, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, ul. J. H. Dąbrowskiego 159, 60-594 Poznań, Polska; e-mail: czarna@up.poznan.pl

WSTĘP

W 1951 r. ukazał się „Wykaz roślin naczyniowych w Wielkopolsce dotąd stwierdzonych” (SZULCZEWSKI 1951), który jest katalogiem wszystkich stwierdzonych gatunków na terenie Wielkopolski, wraz z określeniem stopnia częstości ich występowania. Od tego czasu lista gatunkowa Wielkopolski nie została całkowicie uaktualniona, opracowano tylko wykaz efemerofitów (JACKOWIAK i in. 2017) występujących na tym terenie.

W obrębie Wielkopolski opracowania florystyczne dotyczyły dużych obszarów jakimi są Pojezierze Gnieźnieńskie (CHMIEL 1993) i środkowa Wielkopolska (CZARNA 2009), a także miasto Poznań (JACKOWIAK 1990). W ostatnim 10-leciu ukazało się także szereg prac dotyczących pojedynczych gatunków, nowych bądź rzadkich dla tego regionu (CZARNA 2017, 2019, 2020, 2021; CZARNA i in. 2013, 2014, 2022; NOWIŃSKA & CZARNA 2015; CHMIEL & MIELCZAREK 2016; CHMIEL 2018a, b, 2019; CZARNA & MICHALAK 2018, 2019; GÓRSKI i in. 2020; CZARNA & IDCZAK 2021; WÓJCIK i in. 2021, 2022). Warto wspomnieć również o pracach z terenu Wielkopolski dotyczących wybranych, małych obszarów, takich jak parki podworskie czy cmentarze (CZARNA 2016a, b; NOWIŃSKA i in. 2016; CZARNA & DERĘGOWSKA-AMBROŻY 2023), skąd podano wiele stanowisk ergazjofitów.

W niniejszej pracy przedstawiono stanowiska nowych i rzadkich oraz rozprzestrzeniających się gatunków, które stwierdzono w czasie badań florystycznych przeprowadzonych

w latach 2005–2023 na obszarze Wielkopolski i terenach sąsiadujących z tym regionem. Łącznie przedstawiono listę 170 wybranych taksonów roślin naczyniowych. Zebrane materiały zielnikowe zostały złożone w Herbarium Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (POZNB), a w 2023 r. przekazane do Herbarium Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu (POZ).

WYKAZ GATUNKÓW

Granice Wielkopolski przyjęto za opracowaniem ŻUKOWSKIEGO i in. (2001). Dla każdego gatunku określono formę życiową i grupę geograficzno-historyczną według RUTKOWSKIEGO (1998), CZARNEJ (2009) i CHMIELA (1993) oraz podano (w nawiasach kwadratowych) stopień zagrożenia dla Wielkopolski (JACKOWIAK i in. 2008). Następnie zamieszczono stanowiska z lokalizacją w sieci kwadratów ATPOL o boku 1 km, zgodnie z metodyką opracowaną przez ZAJĄCA (1978). Kolejność gatunków podano w porządku alfabetycznym, przyjmując nomenklaturę według MIRKA i in. (2020). Gatunki, które nie zostały uwzględnione we wspomnianej publikacji oraz nowe dla nauki i flory Polski zostały podane z nazwiskami autorów nazw gatunkowych. W wykazie zastosowano następujące symbole i skróty: gm. – gmina, Nadl. – Nadleśnictwo, Leś. – Leśnictwo, !!! – gatunek nowy dla nauki, !! gatunek nowy dla Polski, ! – gatunek nowy dla Wielkopolski, ? – status taksonu niepewny.

Abutilon theophrasti – efemerofit, terofit. BD5457, Włoszakowice, gm. Włoszakowice, na przydrożu w kierunku Brenna, 28.08.2019; BE0928, Rezerwat „Stawy Milickie” kompleks Radziądz, gm. Milicz, na brzegu stawu hodowlanego, 09.08.2013.

Achillea filipendulina – efemerofit, hemikryptofit. AD0269, Świecko, gm. Słubice, przydroże, 01.10.2012.

! *Agrimonia xwirtgenii* (*A. eupatoria* × *A. procera*) – apofit, hemikryptofit. „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 179 (CD6463) i oddz. 185 (CD6473), 04.07.2013.

Aira praecox – spontaneofit, terofit; AD7575, Lipsk Żarski, gm. Żary, pobocze szosy przy borze sosnowym, 10.05.2009.

Alisma gramineum – spontaneofit, hemikryptofit [EN]; CE0106, Rezerwat „Stawy Milickie” kompleks Stawno, gm. Milicz, staw hodowlany, 06.08.2013.

Ambrosia psilostachya – kenofit, terofit. CC2572, Murowaniec, gm. Białe Błota, przydroże, 12.08.2009; CC3630, Przylęki, gm. Białe Błota, pobocze polnej drogi, 10.08.2011.

Andromeda polifolia – spontaneofit, chamefit zdrewniały [VU]; CD3454, „Puszcza Pyzdrska”, Leś. Józefów, oczko wodne, 17.09.2017.

Androsace septentrionalis – spontaneofit, terofit. BC8918 [VU], Głębocko, gm. Murowana Goślina, suche przydroże, 17.08.2008.

Angelica archangelica – apofit, hemikryptofit. BC4655, Czarnków, gm. Czarnków, na brzegu Noteci, 08.07.2006; BC6481, Chojno, gm. Wronki, skraj boru sosnowego, 25.07.2006; CD8560, Ostrów Wlkp., gm. Ostrów Wlkp., przy rzece Ołobok, 28.04.2005; DD2031, Młynek, gm. Osiek Mały, przy rowie, 08.08.2008.

Anthemis austriaca – kenofit, terofit. CC6708, Inowrocław, gm. Inowrocław, licznie wzdłuż bocznicy na stacji PKP, 01.06.2017, obserwowany również w 2023 r.; CD2931, Milin, gm. Kramsk, skarpa przy torze kolejowym, 14.09.2020.

Anthemis tinctoria – apofit, hemikryptofit. AC7724, Bolemin, gm. Deszczno, na przydrożu przy szosie, 18.08.2006; BC2739, Piła-Leszków, gm. Piła, piaszczyste przydroże, 09.08.2010; BC3620, Trzcianka, gm. Trzcianka, przydroże na południe od miasta, 01.09.2010; BC7550, Bielejewo, gm. Wronki, skraj boru sosnowego, 28.08.2006; BC7852, Oborniki Wlkp., gm. Oborniki Wlkp., torowisko na stacji PKP, 18.09.2005.

Anthriscus cerefolium – kenofit, terofit. AC9807, Chycina, gm. Bledzew, zarośla, 23.04.2010; AD2597, Skórzyn, gm. Krosno Odrzańskie, przychacie, 12.06.2010; BC7716, Bąblin, gm. Oborniki Wlkp. – zarośla, 27.04.2010; BC7738, Słonawy, gm. Oborniki Wlkp., przydroże, 26.04.2010; BD3394, Wroniawy, gm. Wolsztyn, przy murze, 19.04.2005; BD2806, Rogalinek, gm. Mosina, w lasu liściastym przy szosie, 22.04.2005; CC2494, Samokłęski Małe, gm. Szubin, przychacie, 23.04.2006; CD4202, Kłęka, gm. Nowe Miasto n/Wartą, na przydrożu do Radlinca, 11.05.2005; CD4235, Radliniec, gm. Nowe Miasto n/Wartą, na przydrożu w zachodniej części wsi, 11.05.2005.

Arabis planisiliqua – spontaneofit, hemikryptofit. CC6671, Sędowo, gm. Dąbrowa, przydroże, 18.08.2008; DD3110, Przybyłów, gm. Koło, skraj boru sosnowego 09.08.2008.

Aronia xprunifolia – kenofit, nanofanerofit. BC6685, Obrzycko, gm. Obrzycko, oddz. 208, 25.10.2020; CE0191, Nadl. Milicz, w śródleśnym żywoplocie, 18.04.2011.

Artemisia dracuncul – efemerofit, hemikryptofit. BD9491, Gwizdaków, gm. Rudna, torowisko na stacji PKP, 06.05.2012.

Arctostaphylos uva-ursi – spontaneofit, chamefit zdrewniały [LC]. CC3797, Chrośnia, gm. Solec Kujawski, skraj boru sosnowego, 10.08.2009; CD5826, Kotwasice, gm. Małanów, skraj boru sosnowego, 23.08.2008; BC6166, Sowie Góra, gm. Międzychód, skraj boru sosnowego, 28.09.2006; BC6316, Gogolice, gm. Wronki, skraj boru sosnowego, 29.07.2007; BC6502, Bielawy, gm. Wronki, skraj boru sosnowego, 24.08.2006; BC7303, Dębowiec, gm. Sieraków, skraj boru sosnowego, 29.09.2006; BD8037, Bukwica gm. Nowe Miasteczko, skraj boru sosnowego na NE od wsi, 12.09.2009; CC3551, Kornelin, gm. Szubin, skraj boru sosnowego, 28.05.2006.

Asplenium trichomanes – apofit, hemikryptofit [EN]. AD9813, Bobrzany, gm. Szprotawa, w szczelinie muru wiaduktu, 03.09.2009; BE0302, Tarnówek, gm. Polkowice, w murze stacji PKP, 12.09.2009.

Bromus erectus – apofit, hemikryptofit. BD2179, Chobienice, gm. Siedlec, przydroże, 07.08.2007; BD9301, Ogorzelec, gm. Grębocice, wysoka skarpa, 12.09.2009; CC8544, Lubiń, gm. Trzemeszno, przydroże, 18.08.2008.

Bromus secalinus – archeofit, terofit [VU]. BE1513, Iwno, gm. Ścinawa, przydroże, 19.08.2009; BE3810, Uraz gm. Oborniki Śląskie, skraj pola, 04.06.2010; CD3124, Sulęcinek, gm. Krzykosy, przydroże, 01.06.2019; CE3242, Cieśle, gm. Oleśnica, uprawa żyta, 19.05.2010.

Buddleja davidii – efemerofit, nanofanerofit. BD0816, Poznań, ul. Przybyszewskiego, na chodniku przy drogowskaziu, wspólnie z *Eragrostis minor*, 09.10.2023.

Campanula bononiensis – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. BD8573, Osetno, gm. Góra Śląska, przyplocie, 02.07.2005.

Campanula rapunculus – kenofit, hemikryptofit. CE3125, Nowosiedlice, gm. Dobroszyce, przydroże, 01.07.2010; CE3128, Boguszyce, gm. Oleśnica, przydroże, 02.07.2010; CE3145, Dąbrowa, gm. Oleśnica, przydroże, 02.07.2010; CE3166, Oleśnica, gm. Oleśnica, przydroże, 02.07.2010.

Cardamine impatiens – apofit, terofit [VU]. BC8160, Zielomyśl, gm. Pszczew, przydroże, 20.04.2010.

Cardamine parviflora – kenofit, terofit [EN]. CD9197, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Stawno, gm. Milicz, skarpa przy rowie, 10.09.2012 i kompleks Potasznia, na brzegu spuszczonego stawu, 11.11.2023.

! ***Carex curvata*** (= *Carex praecox* subsp. *intermedia*) – apofit, hemikryptofit. AD6844, Pierzwin, gm. Nowogród Bobrzański, szerokie, piaszczyste pobocze szosy naprzeciw boru sosnowego, 12.08.2014.

Celtis occidentalis – ergazjofit, megafanerofit. CD2266, Miłosław, gm. Miłosław, park przypałacowy, 23.07.2007.

! ***Centranthus ruber*** – efemerofit, terofit. BC8606, Szamotuły, gm. Szamotuły, przy rampie przeładunkowej na stacji PKP, 24.06.2014.

Cerastium macrocarpum – spontaneofit, hemikryptofit [DD]. Gatunek wyróżniony od *C. holosteoides*. Na badanym terenie występuje w cienistych lasach liściastych: CD2189, Czarne Piątkowo, gm. Środa Wlkp., 23.04.2011; CD2290, Miąskowo, gm. Krzykosy, 19.05.2007; „Las Taczanowski” koło Pleszewa, w oddz. 182 (CD6472), 197 (CD6483), 235 (CD7413), 20.05.2012; CD6546, Gołuchów, gm. Gołuchów, w leśnej części parku przyzamkowego, 22.05.2009.

Chaiturus marrubiastrum – kenofit?, terofit. CD7140, Bytom Odrzański, gm. Bytom Odrzański, na brzegu Odry, 21.07.2008.

! *Chenopodium botrys* – efemerofit, terofit. BD9138, Radwanice, gm. Radwanice, na żużlu przy moście koło szosy, 10.10.2009.

Cirsium canum – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. BE2904, Brzyków, gm. Trzebnica, rów przy szosie, 20.08.2010; BE3608, Pysząca, gm. Brzeg Dolny, na łące, 21.08.2010.

Cirsium rivulare – spontaneofit, hemikryptofit [EN]. AD7672, Surowa, gm. Żary, łąka, 18.08.2006; AD7685, Lubomyśl, gm. Żary, łąka, 18.08.2006; AD8507, Górka, gm. Lipinki Łużyckie, łąka, 18.08.2006; BE0635, Piskorzyna, gm. Wińsko, w rowie przydrożnym, 23.09.2009; BE0770, Brzózka, gm. Wińsko, rów przydrożny, 23.09.2009; BE1604, Baszyn, gm. Wińsko, rów przydrożny, 20.09.2009; BE1755, Straża, gm. Wołów, przydroże, 21.08.2009; BE1757, Strupina, gm. Prusice, przydroże, 20.08.2009.

Conium maculatum – archeofit, terofit. BC7906, Studzieniec, gm. Rogoźno, przydroże, 27.08.2005; BC8815, Maniewo, gm. Oborniki Wlkp., przydroże, 09.08.2007; BD6472, Przyczyna Górna, gm. Wschowa, przydroże, 08.07.2005; BD7260, Skidniówek, gm. Kotla, przydroże, 07.07.2005; BD7287, Sobczyce, gm. Kotla, przydroże, 07.07.2005; BC8833, Świerkówki, gm. Oborniki Wlkp., przydroże, 09.08.2007; BD7558, Witoszyce, gm. Góra Śląska, nieużytek koło dawnego PGR-u, 05.07.2005; BD7645, Tarnowa Łąka, gm. Rydzyna, przydroże, 04.07.2005; BD8307, Wilków, gm. Szlichtyngowa, przydroże, 07.07.2005; BD8313, Klucze, gm. Głogów, przydroże, 07.07.2005; BD8380, Turów, gm. Głogów, przydroże, 15.08.2009; BD8405, Klimontów, gm. Niechlów, przydroże, 03.07.2005; BD8418, Niechlów, gm. Niechlów, przydroże, 03.07.2005; BD8502, Naratów, gm. Niechlów, przydroże koło dawnego PGR-u, 03.07.2005; BD8520, Żuchlów, gm. Niechlów, nieużytek, 03.07.2005; BD8539, Góra Śląska, gm. Góra Śląska, przydroże, 04.07.2005; BD8597, Ryczeń, gm. Góra Śląska, przychacie, 02.07.2005; BD8623, Krużyniec, gm. Góra Śląska, przydroże, 04.07.2005; BD9625, Lechitów, gm. Wąsosz, przychacie, 09.07.2005; CD0547, Polanowo, gm. Powidz, przydroże, 17.07.2008; CD2875, Brzezińskie Holendry, gm. Krzymów, śmietnisko, 16.07.2008.

Corispermum hyssopifolium – efemerofit, terofit. CC4874, Dąbie, gm. Rojewo, pobocze drogi, 20.07.2008.

Cruciata glabra – spontaneofit, hemikryptofit [LC]. AD6782 Dobroszów Wlk., gm. Nowogród Bobrzański, skraj lasu liściastego, 19.07.2009; DD1231, Katarzyna, gm. Przedecz, skraj lasu liściastego, 14.08.2008.

Cymbalaria muralis – kenofit, hemikryptofit. AD8936, Długie, gm. Szprotawa, w szczelinach muru otaczającego park podworski, 01.08.2009; BD7685, Czernina, gm. Góra Śląska, w szczelinie kaplicy, 05.06.2005.

Cystopteris fragilis – apofit, hemikryptofit [LC]. AD8913, Długie, gm. Szprotawa, w szczelinach muru otaczającego park podworski, 01.08.2009; BD8512, Naratów, gm. Niechlów, szczeliny muru koło dawnego PGR-u, 03.07.2005.

Dactylis xintercedens (*D. glomerata* × *D. polygama*) – apofit, hemikryptofit. CD7413, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 233, 16.07.2013.

Dianthus arenarius – spontaneofit, hemikryptofit [LC]. AC8763, Lubniewice, gm. Lubniewice, skraj boru sosnowego, 18.08.2006; BC5284, Kwiejce, gm. Drawsko, skraj boru sosnowego, 29.09.2006; CD2875, Brzezińskie Holendry, gm. Krzymów, bór sosnowy, 08.06.2008.

!! *Dryopteris xdeveveri* (Jansen) Jansen et Wachter (*D. carthusiana* × *D. dilatata*) – spontaneofit, hemikryptofit. CE0190, Nadl. Milicz, oddz. 150, 15.07.2013.

Dryopteris expansa – spontaneofit, hemikryptofit [DD]. CE0099, Nadl. Milicz, oddz. 150, wspólnie z *Festuca drymeia*, 06.07.2022; „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 202 (CD6493), 241 (CD7413), 15.07.2013.

! *Echinochloa colona* – efemerofit, terofit. CE3643, Słupia, gm. Baranów, pobocze szosy, 20.08.2010.

Echinocystis lobata – kenofit, terofit. AC6933, Ludziszawice, gm. Santok, na płocie, 08.08.2006; AC8626, Rudna, gm. Sulęcín, na płocie, 26.08.2007; AC9704, Glisno, gm. Lubniewice, uprawiany w ogrodzie, 28.08.2007; BC3980, Chodzież, gm. Chodzież, szuwary nad jeziorem, 18.09.2005; BC5148,

Niegosław, gm. Drezdenko, na płocie, 23.06.2006; BC5234, Chelst, gm. Drawsko, zarośla w pobliżu ogrodu, 23.06.2006; BC5303, Drawski Młyn, gm. Drawsko, na płocie, 05.06.2006; BC6030, Jastrzębnik, gm. Santok, na płocie, 28.06.2006; BC6572, Wronki, gm. Wronki, brzeg Warty, 22.06.2006; BC7145, Mierzyn, gm. Międzychód, na płocie i w zaroślach, 07.08.2006; BC7145, Mierzyn, gm. Międzychód, na płocie, 07.08.2006; BC7179, Międzychód, gm. Międzychód, brzeg Warty, 22.08.2006; BC7244, Zatom Nowy, gm. Międzychód, brzeg Warty, 07.08.2006; BC7332, Sieraków, gm. Sieraków, brzeg Warty, 20.07.2006; BC7908, Budziszewko, gm. Rogoźno, na płocie, 27.08.2005; BC8046, Lubikowo, gm. Przytoczna, na płocie, 25.08.2007; BC8338, Niemierzewo, gm. Kwilcz, na płocie, 22.06.2006; BC8465, Podpniewki, gm. Pniewy, przydroże, 30.07.2006; BC8494, Pniewy, gm. Pniewy, szuwar trzcinowy, 30.07.2006; BC9512, Podrzewie, gm. Pniewy, na płocie przy wilgotnych zaroślach, 21.08.2007; BD0478, Michorzewko, gm. Kuślin, na płocie, 23.08.2007; BD1523, Opalenica, gm. Opalenica, na płocie, 24.08.2007; BD2802, Mosina, gm. Mosina, na płocie, 21.06.2006; CC3092, Margonin, gm. Margonin, na płocie, 04.09.2005; CC5071, Bobrowniki, gm. Wągrowiec, na płocie, 04.09.2005; CC5072, Rudnicze, gm. Wągrowiec, wilgotne zarośla, 02.09.2005; CC5074, Bobrowniki, gm. Wągrowiec, przydroże, 02.09.2005; CC6196, Nieświastowice, gm. Mieścisko, szuwały przy rowie, 23.08.2005; CC6219, Zrazim, gm. Janowiec Wlkp., przypłocie, 26.08.2005; CC6750, Janikowo, gm. Janikowo, na żywopłocie przy ogródkach działkowych, 27.08.2008; CC7032, Potrzebno, gm. Skoki, przydroże, 27.08.2005; CC7289, Sokolniki, gm. Mieszeszyn, na płocie, 26.08.2005; CC8122, Kiszkowo, gm. Kiszkowo, szuwały przy rzece, 16.08.2006; CC8899, Przedłuż, gm. Piotrków Kuj., zarośla przydrożne, 28.09.2008; CC9030, Karłowice, gm. Pobiedziska, wśród szuwarów przy stawie, 19.08.2008; CC9130, Złotniczek, gm. Pobiedziska, szuwały nad jeziorem, 12.08.2006; CC9154, Polska Wieś, gm. Kłeczek, przydroże, 21.08.2005; CC9828, Połajewo, gm. Piotrków Kuj., na płocie, 28.09.2008. CC9864, Skulsk, gm. Skulsk, masowo w sadzie, 20.08.2008; CD0149, Nekielka, gm. Nekla, przydroże, 03.08.2006; CD0882, Ślesin, gm. Ślesin, przydroże, 29.09.2008; CD2468, Ciężka, gm. Łądek, przy rowie, 15.06.2006; CD4678, Stare Grądy, gm. Grodziec, zarośla wierzbowe, 11.09.2008; CD7724, Dęba, gm. Żelazków, przydroże, 11.08.2008; CD7823, Koźminek, gm. Koźminek, na płocie, 11.08.2008; CD8584, Ostrów Wlkp., gm. Ostrów Wlkp., przy rzeczce Ołobok, 28.04.2005; CD8883, Iwanowice, gm. Szczytniki, przydroże, 17.09.2009; CD9765, Świerczyna, gm. Brzeziny, przypłocie, 19.09.2008; CD9801, Sobieski Drugie, gm. Szczytniki, zarośla, 22.09.2008; CD9832, Piegońsko-Pustkowie, gm. Brzeziny, zarośla, 13.08.2008; CD9933, Gruszczycy, gm. Błaszki, zarośla przy szosie, 19.09.2008; CE0127, Czatkowice, gm. Milicz, przy rowie, 20.07.2010; CE0648, Grabów n/Prosną, gm. Grabów n/Prosną, zarośla wierzbowe, 14.09.2008; CD9869, Włocin-Wieś, gm. Błaszki, na płocie, 14.08.2008; CE0714, Ostrów Kaliski, gm. Brzeziny, przypłocie, 20.09.2008; DD2085, Koło, gm. Koło, masowo na brzegu Warty, 23.06.2008; DD8014, Proboszczowice, gm. Warta, zarośla, 24.08.2008.

!! *Elymus elongatus* (Host) Runemark – ergazjofit, hemikryptofit. CC2770, Bydgoszcz-Łęgnowo, opuszczony ogród przy torze kolejowym, 27.08.2012.

!! *Epilobium lanceolatum* Seb. et Mauri – apofit, hemikryptofit. CD7403, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 224, 05.07.2012; CE0078, Nadl. Milicz, oddz. 130, 28.08.2013; CE0079, Nadl. Milicz, rezerwat „Wzgorze Joanny”, 18.07.2014.

Equisetum xlitoreale (*E. arvense* × *E. fluviatile*) – apofit, geofit. BE0939, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Ruda Sułowska, gm. Milicz, brzeg stawu hodowlanego, 25.10.2011.

!! *Equisetum xlofotense* Lubiński (*E. arvense* × *E. sylvaticum*) – apofit, geofit. CD6491, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, skraj pola uprawnego przy leśniczówce Koryta, gm. Dobrzyca, 26.07.2011.

! *Eragrostis multicaulis* – efemerofit, terofit. CD6510, Kuchary, gm. Gołuchów, pobocze szosy, 08.10.2013; CE0150, Miłochowice, gm. Milicz, pobocze szosy, 07.07.2014.

Eranthis hyemalis – efemerofit, geofit. BD1843, Wielkopolski Park Narodowy, między Łęczycą, a Puszczykowem, las liściasty, 12.03.2008.

Erysimum hieraciifolium – apofit, hemikryptofit. AD0269, Świecko, gm. Słubice, skraj lasu przy przejściu granicznym, 20.07.2010; AD1492, Koniczyn, gm. Cybinka, przydroże, 22.08.2010; AD4431, Wołowice, gm. Gubin, przydroże, 30.08.2010; BD6632, Leszno, gm. Leszno, pobocze toru kolejowego, 08.07.2005; Ostrów Wlkp., gm. Ostrów Wlkp., na stacji PKP, 04.05.2005.

Euonymus alatus – ergazjofit, nanofanerofit. BD1779, Wielkopolski Park Narodowy, występuje od strony Jeziora Góreckiego w parku w Jeziorach, 20.04.2012.

! *Euphorbia virgata* – efemerofit?, hemikryptofit. BC8896, Radojewo koło Poznania, suchy nieużytek na północ od wsi, 16.06.2011.

Fallopia aubertii – ergazjofit, liana. BD1779, Wielkopolski Park Narodowy, w postaci jednego skupienia oplatającego wysoko drzewo na terenie parku w Jeziorach, 22.07.2009.

! *Festuca duvalii* – spontaneofit, hemikrytofit [DD]. CD6490, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 218, 11.07.2012.

! *Gaillardia pulchella* – efemerofit, terofit. BD0867, Poznań-Dębiec, między chodnikami na starym rynku handlowym przy stacji PKP, 12.08.20012.

Geranium pyrenaicum – kenofit, hemikrytofit. AD8610, Grabik, gm. Żary, przydroże, 20.08.2009; AD5913, Zielona Góra, gm. Zielona Góra, torowisko na stacji PKP, 20.08.2009; AD8789, Chrobrów, gm. Żagań, przydroże naprzeciw parku podworskiego, 15.08.2009; BC6906, Potuły, gm. Wągrowiec, przydroże, 04.09.2005; BC7440, Charcice, gm. Chrzypsko Wlk., przydroże, 28.07.2007; BC8161, Zielonka, gm. Pszczew, przydroże, 17.07.2007; BC8338, Niemierzewo, gm. Kwilcz, przydroże, 30.07.2007; BC8342, Kwilcz, gm. Kwilcz, przy parku podworskim, 29.08.2007; BC8539, Lipnica, gm. Szamotuły, przy murze parku podworskiego, 18.08.2007; BC8708, Objezierze, gm. Oborniki Wlkp., przydroże, 18.08.2007; BD0735, Zakrzewo, gm. Dopiewo, przydroże, 12.07.2007; BD3413, Rakoniewice, gm. Rakoniewice, nieużytek, 11.07.2005; BD8139, Kłoda, gm. Żukowice, przydroże, 20.08.2009; BD9734, Wodniki, gm. Wąsosz, przydroże, 01.07.2005; CC4208, Żurawia, gm. Kcynia, przydroże, 03.09.2005; CC5539, Barcin, gm. Barcin, przydroże leśne, 17.08.2008; CC5570, Szczepankowo, gm. Dąbrowa, przydroże, 18.08.2008; CC6750, Janikowo, gm. Janikowo, przydroże, 17.08.2008; CC7058, Antoniewo, gm. Skoków, przydroże, 27.08.2005; CC7568, Mogilno, gm. Mogilno, na skarpie przy klasztorze, 21.08.2008; CC8250, Waliszewo, gm. Klecko, zarośla przy gospodarstwie, 20.08.2005; CC8512, Wydartowo, gm. Trzemeszno, przydroże, 24.08.2008; CC8581, Zieleń, gm. Trzemeszno, przydroże, 30.08.2008; CC9252, Chwałkówko, gm. Łubowo, przydroże, 08.08.2006; CC9625, Wólka Orchowska, gm. Orchowo, przydroże, 12.08.2008; CC9633, Orchowo, gm. Orchowo, przydroże, 15.08.2008; CC9651, Orchówek, gm. Orchowo, przydroże, 15.08.2008; CD0599, Mieczownica, gm. Ostrowite, przydroże koło parku podworskiego, 14.08.2008; CD2152, Kijewo, gm. Środa Wlkp., zarośla, 12.05.2005; CD3988, Smolina, gm. Brudzew, przydroże, 09.09.2008; CD4201, Klęka, gm. Nowe Miasto n/Wartą, przydroże do Radlińca, 11.05.2005; CD5017, Niedźwiady, gm. Jaraczewo, przydroże, 13.06.2005; CD5057, Jeżewo, gm. Borek Wlkp., przydroże, 13.06.2005; CD6173, Kaczogórka, gm. Pogorzela, na przydrożu, 01.06.2005; CD6526, Tursko, gm. Gołuchów, zarośla koło cmentarza, 29.05.2005; CD7050, Pępowo, gm. Pępowo, przydroże, 06.06.2005; CD8328, Niemojewiec, gm. Raszków, przydroże, 07.05.2005; CD8429, Przybysławice, gm. Raszków, zarośla, 07.05.2005; DC6016, Straszewo, gm. Koneck, przydroże, 15.07.2008; DC8904, Białęgi, gm. Murowana Goślina, przydroże, 24.08.2008; DD4117, Domanin, gm. Dąbie, przydroże, 18.07.2008; DD4148, Roźniatów, gm. Uniejów, przydroże, 12.08.2008.

!! *Gilia capitata* Sims – efemerofit, terofit. BD0818, Poznań, na Moście Teatralnym w żywopłocie, 20.07.2005; BD0867, stacja PKP Poznań-Dębiec, pobocze toru kolejowego, 19.07.2011.

Glyceria declinata – apofit, hemikrytofit [EN]. CD7413, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 242, wilgotna poręba, 12.08.2013

Hamamelis mollis – ergazjofit, nanofanerofit. BD0867, Poznań-Dębiec, na klombie przed blokiem, 01.07.2013.

Heliopsis scabra – ergazjofit, hemikrytofit. CD4000, Chrzastowo, gm. Książ Wlkp., śmietnisko na ogródkach działkowych, 28.08.2005.

Heracleum mantegazzianum – kenofit, hemikrytofit. AC6921, Nowe Polichno, gm. Santok, przydroże, 03.07.2006; BC3879, Chodzież, gm. Chodzież, przydroże, 10.05.2005; BC4849, Stróżewo, gm. Chodzież, przydroże, 10.05.2005; BC4979, Dziewoklucz, gm. Budzyń, przypłocie, 02.09.2005; BC89444, Murowana Goślina, gm. Murowana Goślina, przydroże do Białęża, 24.08.2008; BD0554, Niegolewo, gm. Opalenica, przydroże, 18.08.2007; BD8039, Zimna Brzeźnica, gm. Niegosławice, przy dawnym majątku i na przydrożu, 18.08.2009; BD9647, Belcz Mały, gm. Wąsosz, rów przydrożny, 01.07.2005; CC9384, Żydowo,

gm. Czarniejewo, przydroże, 10.08.2006; CD2152, Kijewo, gm. Środa Wlkp., przyłocie przy wiejskim parku, 11.05.2005; CD7050, Gębice, gm. Pępowo, nieużytek za wsią, 02.06.2005; CD7383, Roszki, gm. Krotoszyn, przyłocie, 30.05.2005; CD7452, Bieganin, gm. Raszków, rów we wsi, 07.05.2005; CD8173, Rochy, gm. Zduny, przydroże, 20.08.2005; CD8529, Nowe Skalmierzyce, gm. Nowe Skalmierzyce, przy torze kolejowym, 23.09.2005; CD9136, Góry, gm. Cieszków, przydroże, 19.06.2005; DD1327, Augustopol, gm. Dąbrowice, przydroże, 14.08.2008; DD2159, Zawadka, gm. Olszówka, przyłocie, 15.06.2008;

Hordeum jubatum – kenofit, terofit. CD3841, Żdźary-Kolonia, gm. Stare Miasto, pobocze szosy 24.06.2012; CE3643, Słupia, gm. Baranów, pobocze szosy, 20.08.2013; DD2234, Kłodawa, gm. Kłodawa, masowo na terenach kopalni soli, 26.07.2012.

Juglans cinerea – ergazjofit, megafanerofit. BE0839, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Radziądz, gm. Żmigród, 26.10.2011.

Juncus filiformis – spontaneofit, hemikryptofit [EN]. CD9196, Rezerwat „Stawy Milickie” kompleks Stawno, gm. Milicz, łąka, 6.10.2011.

Juncus tenageia – apofit, terofit [CR]. BE0939, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Ruda Sułowska, gm. Milicz, brzeg stawu hodowlanego, 26.10.2011.

Kolkwitzia amabilis – ergazjofit, nanofanerofit. BE0829, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Radziądz, gm. Żmigród, na skraju zarośli nad stawem hodowlanym, 27.05.2012.

Lathyrus nissolia – efemerofit, terofit. CD5226, między kamieniami tłuczni na międzytorzu przy bocznicy na stacji PKP w Jarocinie, gm. Jarocin, w liczbie około 1 tys. okazów, owocujących, 13.07.2010.

Lemna minuta – kenofit, hydrofit. Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Ruda Sułowska (CE0105), gm. Milicz, w małym stawie hodowlanym, 11.11.2023.

Lemna turionifera – kenofit, hydrofit. Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Stawno (BE0929) i Ruda Sułowska (CE0105), gm. Milicz, w stawach hodowlanych, 02.09.2013.

Lepidium latifolium – efemerofit, hemikryptofit. BC7871, Bogdanowo, gm. Oborniki Wlkp., na przydrożu naprzeciw domu, 20.05.2007;

Lepidium sativum – efemerofit, terofit. BD0829, Poznań, ul. Strzelecka, między kamieniami przy pompie, 13.09.2015.

Leersia oryzoides – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. BC7244, Zatom Nowy, gm. Miedzzychód, brzeg rzeki Warty, 09.09.2006.

Libanotis pyrenaica – apofit, hemikryptofit [LC]. BC8896, Radojewo koło Poznania, suchy nieużytek na północ od wsi, 16.06.2011; BB9958, Złotów, gm. Złotów, przydroże, 20.07.2010; BC7498, Nojewo, gm. Szamotuły, przydroże, 13.09.2006; BC7460, Białcz, gm. Chrzypsko Wielkie, przydroże, 15.09.2006; BC7461, Chrzypsko Wielkie, gm. Chrzypsko Wielkie, przydroże, 15.09.2006; BC8316, Mościewo, gm. Kwilcz, przydroże, 30.08.2006; BC8428, Psarskie, gm. Szamotuły, przydroże, 13.09.2006.

Linaria genistifolia – efemerofit, hemikryptofit. BD1303, Nowy Tomyśl, gm. Nowy Tomyśl, na międzytorzu, 10.06.2009; BD5004, Zabór, gm. Zabór, skraj boru sosnowego, 12.07.2009; BD5042, Czarna, gm. Zabór, przydroże, 17.08.2009; CC7846, Grodztwo, gm. Kruszwica, na południe od wsi, nad Jeziorem Gopło, 20.07.2008.

Lycopodiella inundata – spontaneofit, chamefit niezdrewniała [CR]. CD3454, „Puszcza Pyzdrska”, Leś. Józefów, oczko wodne, 17.09.2017.

Malva mauritiana – kenofit, terofit. CC9800, Jeziora Małe, gm. Jeziora Wielkie, przydroże, 23.08.2008.

Malva moschata – kenofit?, hemikryptofit. AD0426, Rzepin, gm. Rzepin, przydroże, 20.08.2009; BD8520, Żuchłów, gm. Niechlów, przydroże, 03.07.2005; CD9068, Gogołowice, gm. Milicz, przydroże, 21.06.2005.

Medicago minima – apofit, terofit [VU]. BD1324, Nowy Tomyśl, gm. Nowy Tomyśl, międzytorze na stacji PKP, 10.06.2009; BD3228, Powodowo, gm. Wolsztyn, stacja przeładunkowa Zakładów Cementowych, 29.08.2006.

Mirabilis nyctaginea (Michx.) MacMill – efemerofit, terofit. BD0806, Poznań, Collegium im. Cieszkowskich Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, w szczelinie schodów wejściowych, 04.06.2013.

Miscanthus sinensis – ergazjofit, hemikryptofit. CC2770, Bydgoszcz-Łęgnowo, opuszczony ogród przy torze kolejowym, 27.08.2012.

Najas marina – spontaneofit, terofit. CC8260, Waliszewo, gm. Kłecko, w Jeziorze Lednickim, 18.08.2005.

Najas minor – spontaneofit, terofit [CR]. CE0206, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Potasznia, gm. Milicz, 01.09.2013.

Nasturtium officinale – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. BC5135, Drezdenko, gm. Drezdenko, w rzece Rudawka, 02.10.2013; BD8383, Przedmoście, gm. Głogów, w rowie, 14.09.2009.

! *Oenothera xcasimiri* – kenofit, hemikryptofit. AD7311, Zasieki, gm. Brody, suchy nieużytek przy szosie, 15.08.2009.

! *Oenothera cruciata* – efemerofit, hemikryptofit. BE0208, Polkowice, gm. Polkowice, przy torze kolejowym na wschód od miasta, 12.09.2006.

Oenothera depressa – efemerofit, hemikryptofit. CD0787, Różnowo, gm. Ślesin, przydroże przy kopalni węgla brunatnego, 20.08.2008.

Oenothera xhoelscheri – kenofit, hemikryptofit. BE0860, Bychowo, gm. Żmigród, nasyp kolejowy, 23.07.2011.

! *Oenothera paradoxa* – kenofit, hemikryptofit. AD0806, Zarzyń, gm. Sulęcín, piaszczysty nieużytek, 16.08.2009.

Oenothera rubricaulis – kenofit?, hemikryptofit. CD5236, Jarocin, gm. Jarocin, stacja PKP, 12.08.2005.

! *Oenothera suaveolens* – kenofit, hemikryptofit. BD0877, Poznań-Dębiec, Os. Dębina, nieużytek, 14.07.2005; CD0823, Kijowiec, gm. Ślesin, przydroże, 03.08.2009.

Oenothera subterminalis – kenofit, hemikryptofit. AD5514, Przychów, gm. Bobrowice, przydroże, 01.07.2009; AD7311, Zasieki, gm. Brody, suchy nieużytek przy szosie, 02.08.2009; AD8776, Żagań, gm. Żagań, przydroże przy szosie, 15.08.2009.

! *Oenothera xwienii* – efemerofit, hemikryptofit. CD2444, Samarzewo, gm. Kołaczkowo, około 2 km na wschód, przydroże, 22.06.2009.

Onobrychis viciifolia – kenofit, hemikryptofit. BD0681, Buk, gm. Buk, torowisko na stacji PKP, 12.08.2008.

Origanum vulgare – apofit, hemikryptofit. AC7345, Kostrzyn n/Odrą, gm. Kostrzyn n/Odrą, przydroże, 17.08.2008; BC7716, Bąblin, gm. Oborniki Wlkp., suche przydroże, 28.07.2007; CC7428, Głębocek, gm. Mogilno, na skraju świetlistej dąbrowy, 30.08.2008; CC8096, Stęszewko, gm. Pobiedziska, suche przydroże, 16.08.2005; CC9194, Nowa Górka, gm. Pobiedziska, suchy nieużytek, 11.08.2005; DC6191, Ujma Duża, gm. Zakrzewo, przydroże, 08.07.2008.

Panicum capillare – efemerofit, terofit. CC5049, Nadl. Durowo, poletko łowieckie, 25.08.2020.

! *Panicum virgatum* – ergazjofit, hemikryptofit. CC2770, Bydgoszcz-Łęgnowo, opuszczony ogród przy torze kolejowym, 27.08.2012.

! *Parietaria pensylvanica* – kenofit, terofit. CC2632, Bydgoszcz, gmina Bydgoszcz, pod murem przy ul. Unii Lubelskiej, 18.09.2012.

Petasites albus – apofit, hemikryptofit. CD9195, Rezerwat „Stawy Milickie” kompleks Stawno, gm. Milicz, na brzegu stawu, 28.09.2014.

! *Philadelphus xfalconeri* – ergazjofit, nanofanerofit. BD1704, Konarzewo, gm. Dopiewo, park podworski, 23.09.2009; CD7411, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, szkoła leśna przy leśniczówce Koryta, gm. Dobrzyca, 06.07.2013.

Phytolacca acinosa – efemerofit, hemikryptofit. AD5472, Starosiedle, gm. Gubin, na przypłociu i przychaciu, 12.08.2009.

Picea omorika – ergazjofit, megafanerofit. CD7411, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, na poboczu drogi przy oddz. 228, 07.09.2012.

! *Pilosella aurantiaca* – hemiapofit, hemikryptofit. AA2652, Budachów, gm. Bytnica, przydroże 12.07.2012.

! *Pilosella oborniana* – apofit, hemikryptofit. AD3692, Stary Raduszec, gm. Krosno Odrzańskie, przydroże, 16.08.2013.

Pilularia globulifera – spontaneofit, hydrofit [CR]. BE0949, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Ruda Sułowska, gm. Milicz, staw o niskim poziomie wody 26.09.2013.

Pinus contorta – ergazjofit, megafanerofit. CD7411, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, leśnictwo Koryta, gm. Dobrzyca, ogród przydomowy, 04.07.2012.

Poa bulbosa var. *vivipara* – apofit, hemikryptofit. BD3241, Jaromierz, gm. Siedlec, przydroże w borze sosnowym, 20.07.2007.

Poa chaixii – hemiapofit, hemikryptofit. AC7973, Drągów gm. Twardogóra, skraj lasu mieszanego, 22.07.2010; BC3876, Oleśnica, gm. Chodzież, park podworski, 20.08.2016; BC8255, Mnichy, gm. Międzychód, park podworski, 20.05.2010; BC7042, Nowy Dwór, gm. Skwierzyna, park podworski, 12.08.2005.

Poa subcaerulea – apofit, hemikryptofit. BD2913, Mieczewo, gm. Kórnik, przydroże, 11.06.2005; BC6758, Rezerwat „Bagno Chlebowo” koło Obornik, na ścieżce między torfiankami, 15.05.2007; CD7403, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, na drodze w oddz. 213, 15.07.2013, CD9159, Tworzymirki Górne, gm. Cieszków, śródleśna droga, 18.06.2005. Poza tym często na poboczach szos i polnych dróg.

! *Potamogeton xangustifolius* (*P. gramineus* × *P. lucens*) – spontaneofit, hydrofit [DD]. CD3395, Raszewy, gm. Żerków, staw hodowlany przy rzece Lutyni, 20.05.2005.

Potentilla alba – spontaneofit, hemikryptofit. DD4168, Dąbrowa, gm. Uniejów, na przydrożu, 12.08.2008.

! *Potentilla conferta* – efemerofit, hemikryptofit. CC6708, Inowrocław, gm. Inowrocław, na bocznicy stacji PKP.

Potentilla recta – apofit, hemikryptofit. CD0913, Morzyczyn, gm. Wierzbinek, przydroże, 12.06.2008; BD3228, Powodowo, gm. Wolsztyn, stacja przeładunkowa Zakładów Cementowych, 29.08.2006.

Pulsatilla pratensis – spontaneofit, hemikryptofit [EN]. CC4966, Leś. Niedźwiadki, Nadl. Gniewkowo, bór sosnowy, 25.08.2008; DD3050, Olimpia, gm. Brudzew, na przydrożu przy szosie, 20.05.2008.

Pyrola minor – spontaneofit, hemikryptofit. CD7433, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 252, 12.08.2022; CE1019, Nadl. Milicz, oddz. 221, 28.09.2014.

!!! *Pyrus xmyloslavensis* A. Czarna & W. Antkowiak (*Pyrus salicifolia* × *P. communis*) – ergazjofit, megafanerofit. CD3323, Nowa Wieś Podgórna, gm. Miłosław, jedno, owocujące drzewo na przydrożu przy szosie w kierunku Pyzdr (ANTKOWIAK i in. 2008). W czasie poszerzania szosy wycięto to jedyne drzewo. W ogrodzie przy Collegium im. Cieszkowskich w Poznaniu rośnie kilkanaście zaszczerpionych, już owocujących okazów.

Ranunculus aquatilis – apofit, hydrofit. CD5763, Przyranie, gm. Mycielin, w rowie, 26.05.2005; CD5777, Słuszków, gm. Mycielin, w rowie przydrożnym, 26.05.2005; CD7121, Paradów, gm. Pogorzela, w stawie, 01.06.2005; CD7373, Roszki, gm. Krotoszyn, rów przydrożny, 30.05.2005; DD3012, Straszków, gm. Kościelec, staw na łące, 22.06.2007.

! *Ranunculus baudotii* – apofit, terofit. BE0930, Rezerwat „Stawy Milickie”, kompleks Radziądz, gm. Żmigród, 10.09.2012.

Ranunculus cassubicus – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 186 (CD6472) i oddz. 233 (CD7413), 30.04.2013.

Ranunculus friesianus – kenofit, hemikryptofit. Na trawnikach w parkach podworskich: CD2171, Chwałkowo, gm. Środa Wlkp., 12.09.2010; CD2390, Mikuszewo, gm. Miłosław, 17.08.2000; CD2254, Winna Góra, gm. Miłosław, 17.08.2006; CD2266, Miłosław, gm. Miłosław, 17.08.2005; CD4201, Kłęka, gm. Nowe Miasto n/Wartą, 21.09.2005; CD5217, Jarocin, gm. Jarocin, 20.09.2005; CD6453, Taczanów Drugi, gm. Pleszew, 17.09.2005; CD6546, Gołuchów, gm. Gołuchów, 11.09.2005; CD8014, Smolice, gm. Kobylin, 10.09.2006, a także na łące: CD4071, nad jeziorem Nowiec w Malinach, gm. Dolsk, 20.09.2005 i na przydrożach: CD5077, w Borku Wlkp., gm. Borek Wlkp., 19.09.2005; CD6000, Godurowo, gm. Piaski, 17.09.2006; CD5131, Łukaszewo, gm. Jaraczewo, 29.09.2006.

Ranunculus peltatus – apofit, hemikryptofit. CD7423, „Las Taczanowski”, oczko wodne, oddz. 243, 05.07.2012; CD8142, Baszków, gm. Zduny, w rowie, 22.04.2010; CE0115, Rezerwat „Stawy Milickie” kompleks Jamnik, gm. Żmigród, 24.09.2012.

!Reynoutria ×bohemica – ergazjofit, geofit. BD0819, Poznań, Wzgórze Św. Wojciecha, Cmentarz Zasłużonych, 24.07.2013; BD2919, Kórnik, gm. Kórnik, Arboretum, 12.08.2015.

Rhynchospora alba – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. CD3454, „Puszcza Pyzdrska”, Leś. Józefów, oczko wodne, 17.09.2017.

Rorippa austriaca – kenofit, hemikryptofit. AC7672, Surowa, gm. Żary, pobocze drogi polnej w pobliżu toru kolejowego; BC9847, Poznań-Morasko, cmentarz czynny, 30.07.2013; BE2723, Godzięcin, gm. Brzeg Dolny, przydroże, 13.06.2010.

Rorippa xprostrata (*Rorippa amphibia* × *R. sylvestris*) – apofit, hemikryptofit. BC9632, Młodasko, gm. Kaźmierz, przydroże, 26.08.2007; BC9762, Tarnowo Podgórne, gm. Tarnowo Podgórne, przydroże, 28.08.2007; BD0877, Poznań-Dębiec, na poboczu szosy przy ul. Dolna Wilda, 20.07.2023.

Rosa glauca – kenofit, nanofanerofit. BD8075, Nowa Jabłona, gm. Niegosławice, przydroże przy lesie, 12.08.2009.

Rosa virginiana – ergazjofit, nanofanerofit. BD0805, Poznań, nad Jeziorem Rusalka, suchy nieużytek, 20.09.2014.

Rubus armeniacus – kenofit, nanofanerofit. AD2984, Kępsko, gm. Sulechów, w parku podworskim, 19.08.2007; BD0808, Poznań, przy torowisku tramwajowym koło przystanku Słowiańska; BD0868, Poznań, przy ul. Dolna Wilda, pod wiaduktem; BD1920, Poznań-Głuszyna, przydroże, 19.09.2005; BD9229, Obiszów, gm. Grębocice, przy kościele, 15.09.2009; BD9577, Zdzesławice, gm. Jemielno, przydroże, 21.09.2009; CC8332, Zdziechowa gm. Gniezno, przydroże, 19.08.2005; CD0121, Glinka Duchowna, gm. Kostrzyn Wlkp., przydroże, 21.08.2008.

Rubus laciniatus – kenofit, nanofanerofit. CC4806, Osieczek, gm. Rojewo, las sosnowy, 25.08.2008.

Rumex aquaticus – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. BD5688, Jeziorki, gm. Osieczna, na wilgotnej łące przy olesie, 19.09.2013.

Rumex confertus – kenofit, hemikryptofit. BC6942 Rogoźno Wlkp., gm. Rogoźno Wlkp., przy torze kolejowym, 16.07.2006; BC9613, Kiączyn, gm. Kaźmierz, przydroże, 12.08.2016; BD2006, Szczaniec, gm. Szczaniec, przy nasypie kolejowym, 19.07.2007; BD4674, Stare Bojanowo, gm. Śmigiel, przy torze kolejowym, 28.06.2005; BD8893, Rawicz, gm. Rawicz, przy torze kolejowym, 29.06.2005; CC5837, Ostrowo, gm. Gniewkowo, przydroże, 12.08.2009; CD0150, Kostrzyn Wlkp., gm. Kostrzyn Wlkp., pobocze toru kolejowego, 30.08.2006; CD1331, Września, gm. Września, przy torze kolejowym, 30.08.2007; CD1510, Kornaty, gm. Strzałkowo, przydroże, 08.06.2008; CD7540, Sobótka, gm. Ostrów Wlkp., przydroże przy szosie do Ostrowa Wlkp., 30.05.2005; CD8475, Ostrów Wlkp., gm. Ostrów Wlkp., na stacji PKP, 08.05.2004; DC4039, Brzoza, gm. Wielka Nieszawka, pobocze szosy, 12.08.2009; DC8020, Opatowice, gm. Radziejów, przydroże, 28.06.2008; DD1166, Luboniek, gm. Kłodawa, przydroże, 14.08.2008; DD1280, Bierzwienna Druga, gm. Kłodawa, przydroże, 13.08.2008; DD2213, Kłodawa, gm. Kłodawa, nasyp kolejowy, 12.08.2008; DD2314, Czerwonka, gm. Chodów, przydroże, 14.08.2008; DD2326, Pniewo, gm. Chodów, przydroże, 15.08.2008; DD3009, Skobielice, gm. Koło, przydroże, 12.08.2008; DD3195, Sobótka, gm. Dąbie, przydroże, 10.08.2008.

Salvinia natans – spontaneofit, hydrofit [VU]. BD6077, Przyborów, gm. Nowa Sól, staw przy szosie, 23.08.2009; BD7019, Siedlisko, gm. Siedlisko, masowo w stawie, 23.08.2008; BD8465, Globice, gm. Niechlów, starorzecze, 20.09.2009; BD8496, Bełcz Wlk., gm. Niechlów, w starorzeczu przy Odrze, 18.09.2009; BD9573, Chobienia, gm. Rudna, w rowie w pobliżu Odry, 21.09.2009.

Sambucus ebulus – kenofit, hemikryptofit. AD6750, Nowogród Bobrzański, gm. Nowogród Bobrzański, przy torze kolejowym na północ od stacji PKP, 08.08.2009.

Saxifraga tridactylites – apofit, terofit. BC7852, Oborniki Wlkp., gm. Oborniki Wlkp., torowisko na stacji PKP, 23.07.2007; BD0857, Poznań, na klombie przy Zakładach Cegielskiego, 23.05.2022; CC2385, Paterek-Wybudowanie, gm. Nakło n/Notecią, między szczelinami betonu, 30.04.2006; CD2270, Czarne Piątkowo, gm. Środa Wlkp., przydroże, 15.05.2005; CD3114, Sulęcinek, gm. Krzykosy, sucha łąka, 11.05.2005; CD3600, Kopojno, gm. Zagórów, na wale przeciwpowodziowym, 13.05.2005; CD5482, Korzkwy, gm. Pleszew, piaszczyste przydroże, 15.05.2005.

Scabiosa columbaria – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. AD0360, Świecko, gm. Słubice, skraj boru sosnowego, 13.08.2008.

Scirpoides holoschoenus – apofit, geofit [CR]. CE0115, Rezerwat „Stawy Milickie, kompleks Ruda Milicka, gm. Milicz, na brzegu stawu hodowlanego, 12.08.2013.

Scirpus radicans – spontaneofit, geofit [VU]. BD6062, Nowa Sól, gm. Nowa Sól, w porcie rzeczonym, 15.08.2008.

Sida hermaphrodita – ergazjofit, hemikryptofit. CC2770, Bydgoszcz-Łęgnowo, opuszczony ogród przy torze kolejowym, 27.08.2012.

! *Silphium perfoliatum* – ergazjofit, hemikryptofit. CC2770, Bydgoszcz-Łęgnowo, opuszczony ogród przy torze kolejowym. Rozsiewa się w granicach badanego, opuszczonego ogrodu, 27.08.2012.

Sonchus palustris – spontaneofit, hemikryptofit [EN]. AC9849, Kursko, gm. Międzyrzecz, wilgotna łąka, 26.08.2012.

Sorghum halepense (= *Andropogon halepense*) – ergazjofit, hemikryptofit. CC2770, Bydgoszcz-Łęgnowo, opuszczony ogród przy torze kolejowym, 27.08.2012.

!! *Spartina pectinata* Link – ergazjofit, hemikryptofit. CC2770, Bydgoszcz-Łęgnowo, opuszczony ogród przy torze kolejowym, 27.08.2012.

Stachys annua – kenofit, terofit. CC8096, Stęszewko, gm. Pobiedziska, przydroże, 14.08.2008.

Tanacetum balsamita – efemerofit, hemikryptofit. CD6413, Kowalew, gm. Pleszew, na przypłociu, 21.04.2005.

Taraxacum atricapillum – apofit, hemikryptofit. CD3116, Murzynowo Leśne, gm. Krzykosy, na przydrożu w borze sosnowym na wschód od wsi, 10.05.2005.

Taraxacum bavaricum – spontaneofit, hemikryptofit. CD3114, Sulęcinek, gm. Krzykosy, szuwar turzycowy przy rzeczce Miłosławce, 16.05.2010.

Taraxacum bellicum – apofit, hemikryptofit. BD7435, Siedlnica, gm. Wschowa, czynny cmentarz, 04.05.2009; CD6891, Krzyżówki, gm. Koźminek, na przydrożu w borze sosnowym, 28.04.2008.

!! *Taraxacum brakelii* Soest – apofit, hemikryptofit. CD4011, Łęzek, gm. Książ Wlkp., na przydrożu na zachód od wsi, 27.05.2005.

! *Taraxacum debrayii* – apofit, hemikryptofit. BD7389, Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, czynny cmentarz, 04.05.2009.

! *Taraxacum lucescens* – apofit, hemikryptofit. BC7303, Bucharzewo, gm. Sieraków, przy borze sosnowym, 04.05.2010.

! *Taraxacum melanthoides* – apofit, hemikryptofit. AD3889, Pomorsko, gm. Sulechów, na przydrożu przy borze sosnowym, 01.05.2010.

! *Taraxacum obtusifrons* – apofit, hemikryptofit. BD7358, Zamysłów, gm. Szlichtyngowa, na brzegu stawu przy kościele, 01.05.2009.

! *Taraxacum petterssonii* – apofit, hemikryptofit. CD3800, Żychlin, gm. Stare Miasto, na przydrożu w borze sosnowym, 22.04.2010.

Taraxacum subalpinum – spontaneofit, hemikryptofit. CD3114, Sulęcinek, gm. Krzykosy, szuwar turzycowy przy rzeczce Miłosławce, 16.05.2010.

! *Taraxacum subdolum* – spontaneofit, hemikryptofit. CD1095, Pierzchno, gm. Środa Wlkp., szuwar turzycowy przy torze kolejowym na S od stacji PKP, 21.05.2010.

! *Taraxacum subpolonicum* – spontaneofit, hemikryptofit. CD3114, Sulęcinek, gm. Krzykosy, szuwar turzycowy przy rzeczce Miłosławce, 16.05.2010.

Taraxacum tenuilobum – apofit, hemikryptofit. CC8577, Szydłowo, gm. Trzemeszno, na przydrożu przy szosie, 08.05.2008.

! *Taraxacum trilobatum* – apofit, hemikryptofit. CD2875, Brzezińskie Holendry, gm. Krzymów, przy drodze przez bór sosnowy, 24.04.2010.

! *Taraxacum vindobonense* – spontaneofit, hemikryptofit. CD3114, Sulęcinek, gm. Krzykosy, szuwar turzycowy przy rzeczce Miłosławce, 16.05.2010.

Thladiantha dubia – efemerofit, hemikryptofit. CC7331, Popowo Tomkowe, gm. Mieleszyn, śmietniko, 24.08.2005.

Trifolium alpestre – spontaneofit, hemikryptofit. BC3863, Ciske, gm. Chodzież, przydroże, 10.05.2005; BC9145, Silna, gm. Pszczew, skraj boru sosnowego, 17.08.2007; CC6346, Wiewiórczyn, gm. Rogowo, przydroże, 26.08.2005; CC7196, Olekszyn, gm. Kiszkowo, przydroże, 21.08.2005; CC7331, Popowo Tomkowe, gm. Mieleszyn, przydroże, 26.08.2005; CC8405, Smolary, gm. Trzemeszno, skraj boru, 12.05.2006; CD0223, Graby, gm. Czerniejewo, przydroże, 10.08.2006; CD0960, Ignacewo, gm. Ślesin, skraj lasu mieszanego, 18.09.2008; CD9063, Poradów, gm. Milicz, przydroże w lesie liściastym, 21.06.2005; CD9142, Rakłowice, gm. Cieszków, skraj świetlistej dąbrowy, 17.06.2005; CD9263, Gądkowice, gm. Milicz, przydroże w lesie liściastym, 19.06.2005; CE0017, Świętoszyn, gm. Milicz, przydroże przy lesie liściastym, 21.06.2005; DD1231, Katarzyna, gm. Przedecz, skraj lasu liściastego, 15.08.2008.

Trifolium incarnatum – efemerofit, terofit. AD0279, Świecko, gm. Stubice, na przydrożu, 01.10.2012.

Trifolium ochroleucum – hemiapatofit, hemikryptofit [EN]. BB7867, Okonek, gm. Okonek, przy ścieżce rowerowej na północ od miasta, 14.08.2020.

Trifolium resupinatum – efemerofit, terofit. BB7867, Okonek, gm. Okonek, przy ścieżce rowerowej na północ od miasta, 14.08.2020.

Trollius europaeus – spontaneofit, hemikryptofit [VU]. BC8862, Chłudowo, gm. Suchy Las, licznie na łące przy torze kolejowym na południe od stacji PKP, 09.05.2006.

Typha xglauca Goder. (*Typha angustifolia* × *T. latifolia*) – spontaneofit, hemikryptofit. BD5808, Bieżyń, gm. Krzywiń, staw w żwirowni, 27.08.2005; CD0293, Gierłatowo, gm. Nekla, staw w żwirowni, 07.09.2006; CD4021, Dobczyn, gm. Dolsk, staw hodowlany, 23.07.2005; CD6425, Nowa Wieś, gm. Pleszew, staw w żwirowni, 23.08.2005; CD6454, Taczanów Drugi, gm. Pleszew, staw, 23.08.2005; CD7423, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 243, 03.07.2012; CD9186, Rezerwat „Stawy Milickie” kompleks Ruda Milicka, gm. Milicz, 12.09.2007.

Utricularia australis – spontaneofit, hydrofit [VU]. CD5753, Zbiersk-Cukrownia, gm. Stawiszyn, zbiornik wodny, 30.07.2014; CD6481, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 200, staw przeciwpożarowy, 14.07.2013.

Utricularia minor – spontaneofit, hydrofit [VU]. CD3455, „Puszczka Pyzdrska”, Leś. Dźwirzyn, oczko wodne, 24.08.2017. CD3488, „Puszczka Pyzdrska”, Leś. Zbiersk, oczko wodne, 10.08.2017.

! *Vaccinium xintermedium* (*Vaccinium vitis-idaea* × *V. myrtillus*) – spontaneofit, chamefit. CD6484, „Las Taczanowski” koło Pleszewa, oddz. 206, w borze sosnowym, 18.06.2014.

Vicia pannonica – efemerofit, terofit. BD0734, Zakrzewo, gm. Dopiewo, przy odnowionej szosie Poznań-Buk, 30.08.2007.

Viola rupestris – spontaneofit, hemikryptofit. CC3347 Słonawy, gm. Szubin, skraj boru sosnowego, 28.04.2006; CC3551, Kornelin, gm. Szubin, skraj boru sosnowego, 28.05.2006; CC5304, Gorzyce, gm. Żnin, skraj boru sosnowego, 28.04.2006.

PODSUMOWANIE

W latach 2005–2023, podczas prowadzenia badań florystycznych na terenie Wielkopolski i przyległych obszarach, szczególną uwagę poświęcono taksonom rzadkim i chronionym oraz rozprzestrzenionym lub rozprzestrzeniającym się kenofitom.

Przedstawiony wykaz roślin naczyniowych liczy 170 taksonów. Wśród nich uwzględniono *Pyrus xmyloslavensis*, takson nowy dla nauki, który został opisany przez ANTKOWIĄKA i in. (2008) z okolic Miłosława. Stwierdzono występowanie ośmiu taksonów nowych dla Polski: *Dryopteris xdeveveri*, *Elymus elongatus*, *Epilobium lanceolatum*, *Equisetum xlofotense*, *Gilia capitata*, *Mirabilis nyctaginea*, *Spartina pectinata* i *Taraxacum brakelii*

oraz 37 nowych dla Wielkopolski. Zwrócono uwagę na sześć gatunków kenofitów, które stosunkowo szeroko występują na badanym terenie, a niektóre z nich są notowane również w wielu regionach Polski (ZAJĄC & ZAJĄC 2001). Należą do nich: (1) *Echinocystis lobata* – gatunek uprawiany jeszcze współcześnie w ogrodach przydomowych, rozprzestrzeniający się wraz z wodą, (2) *Geranium pyrenaicum* – bylina dawniej często uprawiana w ogrodach przydomowych, obecnie wyszła z mody, ale ciągle przybywają nowe stanowiska gatunku na przydrożach, (3) *Heracleum mantegazzianum* – dawniej uprawiany na polach PGR-owskich, obecnie utrzymuje się głównie w otoczeniu budynków po PGR-wskich, gdzie tworzy duże skupiska, (4) *Ranunculus friesianus* – podsiewany wraz z trawą na trawnikach na terenach dawnych parków podworskich, obecnie rozprzestrzenia się na przydroża i często krzyżuje się z *Ranunculus acris*, (5) *Rubus armeniacus* – roślina dawniej sadzona w parkach podworskich, rozsiana przez ptaki poza ich teren; obserwuje się zwiększanie liczby nowych stanowisk gatunku, co szczególnie dobrze jest widoczne na terenie Poznania, (6) *Rumex confertus* – bylina rozprzestrzeniająca się wraz z transportem kolejowym i samochodowym, występująca na przydrożach lub terenach kolejowych.

Przeprowadzone badania pozwoliły wnioskować, że *Hordeum jubatum*, znaleziony na przydrożach na terenie Wielkopolski, pochodzi z terenów kopalni soli w Kłodawie, gdzie obserwowano jego masowe występowanie.

W powyższym wykazie znajdują się również liczne gatunki z „czerwonych list” roślin naczyniowych zagrożonych w Wielkopolsce (JACKOWIAK i in. 2007) – 38 gatunków oraz w Polsce – 33 gatunki (KAŹMIERCZAKOWA i in. 2016). W skali Polski są to: *Alisma gramineum*, *Androsace septentrionalis*, *Arabis planisiliqua*, *Arctostaphylos uva-ursi*, *Campanula bononiensis*, *Cardamine parviflora*, *Cerastium macrocarpum*, *Dianthus arenarius*, *Festuca duvalii*, *Juncus filiformis*, *J. tenageia*, *Leersia oryzoides*, *Lycopodiella inundata*, *Medicago minima*, *Najas marina*, *N. minor*, *Nasturtium officinale*, *Pilularia globulifera*, *Poa bulbosa*, *Potentilla recta*, *Pulsatilla pratensis*, *Ranunculus baudotii*, *R. peltatus*, *Rhynchospora alba*, *Scabiosa columbaria*, *Scirpoides holoschoenus*, *Scirpus radicans*, *Stachys annua*, *Trifolium ochroleucum*, *Trollius europaeus*, *Utricularia australis*, *U. minor* i *Viola rupestris*. Wśród wymienionych powyżej gatunków najwięcej jest roślin wodnych i terenów podmokłych, a pozostałe związane są z terenami suchymi i piaszczystymi. Gatunki wodne zagrożone są głównie przez zanieczyszczenia cieków wodnych i ich mechaniczne oczyszczanie, a w mniejszym stopniu w efekcie procesów sukcesji. Natomiast gatunki terenów suchych i piaszczystych znikają pod wpływem spontanicznej sukcesji roślinności, prowadzącej do ich zarastania przez drzewa i krzewy. Zagrożają im także trawy rozłogowe rozrastające się w warunkach wzrastającej eutrofizacji.

W związku z zachodzącymi współcześnie intensywnymi zmianami zagospodarowania przestrzennego miast i ich okolic, dane zawarte w niniejszej publikacji mają ważny walor dokumentacyjny.

Podziękowania. Panu Profesorowi Jerzemu Zielińskiemu dziękuję za weryfikację oraz oznaczenie dendroflory. Pani Profesor Jolancie Marciniuk i Panu Profesorowi Zygmuntowi Głowackiemu jestem wdzięczna za oznaczenie gatunków z rodzaju *Taraxacum*. Gatunki z rodzaju *Oenothera* zostały oznaczone przez Profesora Krzysztofa Rostańskiego.

Badania terenowe wykonano w znacznej części z pomocą Narodowego Centrum Nauki – projekt badawczy nr NCN NN304204937.

LITERATURA

- ANTKOWIAK W., CZARNA A. & WAWRZYŃSKI M. 2008. *Pyrus ×myloslavensis* (*P. communis* L. × *P. salicifolia* Pall.) – a new spontaneous pear hybrid. – *Dendrobiology* **60**: 45–49.
- CHMIEL J. 1993. Flora roślin naczyniowych wschodniej części Pojezierza Gnieźnieńskiego i jej antropogeniczne przeobrażenia w wieku XIX i XX. Część II. – *Prace Zakładu Taksonomii Roślin Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu* **2**: 1–212.
- CHMIEL J. 2018a. *Glyceria striata* (*Poaceae*) – a new species in the flora Wielkopolska region. – *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* **25**(2): 237–241.
- CHMIEL J. 2018b. Stanowisko podejrzona rutolistnego *Botrychium multifidum* (*Ophioglossaceae*) w Arnoldowie koło Łabiszyna (Wielkopolska). – *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* **74**(6): 457–462.
- CHMIEL J. 2019. *Lathyrus aphaca* (*Fabaceae*) – nowy gatunek we florze Wielkopolski. – *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* **26**(2): 223–230.
- CHMIEL J. & MIELCZAREK S. 2016. *Melilotus wolgica* Poir. in Lam. (*Fabaceae*) in Eurasia: distribution and habitats. – *Steciana* **20**(3): 159–172.
- CZARNA A. 2009. Rośliny naczyniowe środkowej Wielkopolski. s. 184. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań.
- CZARNA A. 2016a. Vascular plant flora in the Cytadela cemeteries in Poznań (Poland). – *Acta Agrobotanica* **69**(4): 1–17.
- CZARNA A. 2016b. Vascular plants in the Cemetery of the Meritorious (Cmentarz Zasłużonych) in Poznań (Poland). – *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio C* **71**(1): 59–73.
- CZARNA A. 2017. Vascular flora of old cemeteries transformed into parks in Poznań. – *Steciana* **21**(3): 115–125.
- CZARNA A. 2019. Występowanie grzybieni północnych *Nymphaea candida* w Wielkopolsce. – *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* **75**(6): 481–484.
- CZARNA A. 2020. Nowe stanowisko *Plantago maritima* (*Plantaginaceae*) w Wielkopolsce. – *Steciana* **24**(1): 3–4.
- CZARNA A. 2021. Górski gatunek *Chamaenerion palustre* (*Onagraceae*) w Wielkopolsce. – *Steciana* **25**(1): 15–17.
- CZARNA A. & DERĘGOWSKA-AMBROŻY K. 2023. Vascular flora in communal cemeteries of the Poznań (Western Poland). – *Steciana* **27**(3): 47–73.
- CZARNA A. & IDCZAK M. 2021. Nowe stanowisko *Teucrium scorodonia* L. (*Lamiaceae*) w Wielkopolsce. – *Steciana* **25**(3): 27–30.
- CZARNA A. & MICHALAK K. M. 2018. Nowe stanowisko turzycy zgrzeblowatej *Carex strigosa* (*Cyperaceae*) na Dolnym Śląsku. – *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* **74**(4): 316–318.
- CZARNA A. & MICHALAK K. M. 2019. Górski gatunek *Festuca drymeia* (*Poaceae*) w rezerwacie „Wzgórze Joanny” (Nadleśnictwo Milicz) na Dolnym Śląsku. – *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* **26**(2): 414–417.
- CZARNA A., JĘDRZEJCZYK I. & MOROZOWSKA M. 2022. The *Nasturtium ×sterile* (Airy Shaw) Oefelein 1958 in Poland – future useful horticultural plant? – *Steciana* **26**(4): 47–55.
- CZARNA A., KLIMKO M. & WAWRZYŃSKA M. 2014. Occurrence of *Melampyrum cristatum* L. in Dębno upon Warta (Wielkopolska, Poland). – *Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, Ser. Botanika – Steciana* **18**(3): 173–176.
- CZARNA A., MAĆKOWIAK Ł. & WOŹNIAK A. 2013. New localities of *Coleanthus subtilis* (Tratt.) Seid. (*Poaceae*) in the „Milicz Ponds” ornithological reserve in Wielkopolska. – *Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, Seria Botanika – Steciana* **17**: 39–42.

- GÓRSKI P., PIWOWARSKI B., KOCZUR A., MAŚLIKOWSKI Ł., CZARNA A. & MICHALAK K. M. 2020. Nowe stanowiska roślin naczyniowych Polski, 1. – *Wiadomości Botaniczne* **64**: 1–8.
- JACKOWIAK B. 1990. Antropogeniczne przemiany flory roślin naczyniowych Poznania. – Wydawnictwo Naukowe UAM, Seria Biologia **42**: 1–232.
- JACKOWIAK B., CELKA Z., CHMIEL J., LATOWSKI K. & ŻUKOWSKI W. 2007. Red list of vascular flora of Wielkopolska (Poland). – *Biodiversity: Research and Conservation* **5–8**: 95–127.
- JACKOWIAK B., CELKA Z., CHMIEL J., LATOWSKI K. & ŻUKOWSKI W. 2017. Checklist of the vascular flora of Wielkopolska (Poland): casual alien species. – *Biodiversity: Research and Conservation* **46**: 35–55.
- KAZMIERCZAKOWA R., BLOCH-ORŁOWSKA J., CELKA Z., CWENER A., DAJDOK Z. MICHALSKA-HEJDUCH D., PAWLIKOWSKI P., SZCZĘŚNIAK E. & ZIARNEK K. 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. s. 44. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2020. Vascular plants of Poland. An annotated checklist. s. 526. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- NOWIŃSKA R. & CZARNA A. 2015. Occurrence of *Hordelymus europaeus* (L.) Jess. ex Harz (*Poaceae*) in the Wielkopolska region. – *Steciana* **19**(4): 239–244.
- NOWIŃSKA R., CZARNA A., CZEKAŁSKI M. & MOROZOWSKA M. 2016. Vascular flora of selected palace parks in the Wielkopolska region. – *Steciana* **20**(3): 137–157.
- RUTKOWSKI L. 1998. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. s. 812. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- SZULCZEWSKI J. W. 1951. Wykaz roślin naczyniowych w Wielkopolsce dotąd stwierdzonych. – Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy, Prace Komisji Biologicznej **6**: 1–128.
- WÓJCIK T., BRZOZA J., CHRABĄSZCZ M., CZARNA A., GÓRECKI A., KOSTRAKIEWICZ-GIERAŁT K., KLICH S., ŁAZARSKI G., NIERODA A., OCIEPA A. M., PLISZKO A., PODGÓRSKA M., SKOWRON E., STACHURSKA-SWAKOŃ A., STADNICKA-FUTOMA A. & WOLANIN M. 2022. Nowe stanowiska roślin naczyniowych Polski, 3. – *Wiadomości Botaniczne* **66**: 1–34.
- WÓJCIK T., CZARNA A., GAWROŃSKI S., GÓRECKI A., JAKUBOWSKA M., JERMAKOWICZ E., ŁAZARSKI G., PLISZKO A., PODGÓRSKA M., STACHURSKA-SWAKOŃ A., STADNICKA-FUTOMA A., TOWPASZ K., WYRZYKIEWICZ-RASZEWSKA M. & GÓRSKI P. 2021. Nowe stanowiska roślin naczyniowych Polski, 2. – *Wiadomości Botaniczne* **65**: 1–20.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – *Wiadomości Botaniczne* **22**(3): 145–155.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.). 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. 716. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ŻUKOWSKI W., CELKA Z., CHMIEL J., JACKOWIAK B., LATOWSKI K. & SZKUDLARZ P. 2001. Rozmieszczenie wybranych gatunków roślin ginących w Wielkopolsce. s. 68. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

SUMMARY

In the years 2005–2022, during field research carried out throughout the Wielkopolska region and adjacent areas, I found local populations of rare and protected species as well as widespread kenophytes. A total of 170 species were taken into account.

An earlier publication (ANTKOWIAK *et al.* 2008) described the species *Pyrus ×myloslavensis*, which is new to science. Unfortunately, the only tree of this species was felled as a result of road works. Currently,

in the garden at the Cieszkowskich Collegium of the University of Life Sciences in Poznań, we only have a few grafted, fruit-bearing trees of this taxon.

The presented list includes eight species new to Poland (*Dryopteris ×deweveri*, *Elymus elongatus*, *Epilobium lanceolatum*, *Equisetum ×lofotense*, *Gilia capitata*, *Mirabilis nyctaginea*, *Spartina pectinata* and *Taraxacum brakelii*) and 37 species new to Wielkopolska region. Results of this study indicate that the individuals of *Hordeum jubatum* found on a roadside in Wielkopolska derive from the salt mine in Kłodawa, where its large population was observed. Many new localities of six kenophytes have been found: *Echinocystis lobata*, *Geranium pyrenaicum*, *Heracleum mantegazzianum*, *Rubus armeniacus*, *Rumex confertus*, and *Ranunculus friesianus*.

The above list also includes numerous species from the “red lists” of vascular plants endangered in Wielkopolska (JACKOWIAK *et al.* 2007) – 38 species and in Poland (KAŻMIERCZAKOWA *et al.* 2016) – 33 species..

Wpłynęło: 15.08.2023 r.; przyjęto do druku: 30.11.2023 r.